

ORGANITZACIÓ CONSTITUCIONAL DE L'ESTAT

CURS 2010/2011

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Organització constitucional de l'Estat
Codi	
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	Curs: primer Període: primer semestre
Horari	www.uab.cat/dret
Lloc on s'imparteix	www.uab.cat/dret
Llengües	Castellà/català

Responsable de l'assignatura

Nom professor/a	
Departament	Ciència Política i Dret Públic
Universitat/Institució	UAB. Facultat de Dret
Despatx	
Telèfon (*)	93581-2236
e-mail	
Horari de tutories	

2. Equip docent

Nom professor/a	J.C. Remotti, M. Sales, M. Gerpe, J. De Miguel, A. Roig
Departament	Ciència Política i Dret Públic
Universitat/Institució	UAB. Facultat de Dret
Despatx	
Telèfon (*)	93581-2236
e-mail	
Horari de tutories	

(Afegeix tants camps com sigui necessari)
(* camps optatius)

3.- Prerequisits

L'assignatura Organització Constitucional de l'Estat no requereix d'uns coneixements o requisits previs al tractar-se d'una assignatura de primer curs del Grau de Dret, però es recomanable repassar coneixements adquirits al Batxillerat relacionats amb les matèries històriques, polítiques, jurídiques o d'actualitat desenvolupades a l'àmbit de les Ciències Socials.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura Organització Constitucional de l'Estat que s'imparteix al primer semestre del primer any del Grau de Dret, té el caràcter de bàsica/obligatòria. Es tracta d'una assignatura que contribueix a la formació integral de l'estudiant al permetre-li conèixer, analitzar, valorar l'organització, estructura, composició, límits, controls, funcions, funcionament i relacions dels diferents òrgans, institucions i poders públics. A tals efectes l'assignatura s'ha estructurat en dues grans parts que són detallades posteriorment en el programa de l'assignatura.

A manera de resum es pot assenyalar que en la primera part, s'abordarà de forma introductòria a l'Estat (sorgiment, causes, evolució fins i funcions); per a després estudiar la Constitució com marc normatiu de convivència democràtic i la determinació per ella dels principis estructurals de l'Estat com Social i Democràtic de Dret, amb una configuració territorial d'Estat Autonòmic i plenament integrat en la Unió Europea.

En la segona part, sota l'epígraf els òrgans constitucionals, s'abordarà l'estudi de l'organització, estructura, composició, límits, controls, funcions i funcionament i relacions dels diferents òrgans, institucions i poders públics dintre dels quals destaquem a la Prefectura de l'Estat, les Corts Generals, el Govern, les relacions entre les Corts i el Govern, el Poder Judicial i el Tribunal Constitucional. Tot això estudiat des de la consideració de l'Estat com una entitat constitucional complexa que es projecta en els diferents àmbits autonòmic, estatal i europeu.

Des de la perspectiva formativa, Organització Constitucional de l'Estat pretén de l'estudiant l'assoliment de diversos objectius entre els quals destaquen particularment:

- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics, estructurals i generals del sistema constitucional i jurídic.
- Definir els fonaments constitucionals de l'organització institucional de l'Estat

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència	CE2 . Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic
Resultats d'aprenentatge	<p>CE2.24. Descriure la funció desenvolupada per la constitució com a marc de convivència democràtic.</p> <p>CE2.25. Interpretar la complexitat jurídic institucional que integra òrgans de caràcter local, autonòmic, estatal i europeu que s'interrelacionen i s'autolimiten.</p> <p>CE2.26. Valorar la democràcia, els valors constitucionals i els drets fonamentals com fonament de l'ordre jurídic i polític.</p>
Competència	CE3. Defensar i promoure els valors essencials de l'Estat social i democràtic de Dret.
Resultats d'aprenentatge	<p>CE3.5. Definir l'estructura i funció de la Constitució, els valors i principis constitucionals, la seva eficàcia normativa, així com els continguts de l'Estat Social i Democràtic de Dret. Conèixer la funció desenvolupada pels valors superiors de l'Ordenament com clàusules d'obertura i tancament del sistema polític i jurídic.</p> <p>CE3.6. Defensar el rol ocupat pels valors superiors en la configuració i funcionament dels poders públics.</p> <p>CE3.7. Diferenciar la diferent posició jurídica dels valors, els principis i les regles constitucionals.</p> <p>CE3.8. Explicar la configuració de l'Estat com Social i Democràtic de Dret i el que això implica en la transformació de l'Estat.</p>
Competència	CE15. Integrar la importància del Dret com sistema regulador de les relacions socials.
Resultats d'aprenentatge	<p>CE15.13 Descriure els orígens de l'Estat, les seves característiques diferenciadores d'altres formes d'organització política; les diferents formes que pot assumir l'Estat i les diverses funcions que desenvolupa.</p> <p>CE15.14. Comprendre la necessitat de tota societat de dotar-se una determinada organització política que garanteixi una mínima convivència.</p> <p>CE15.15. Explicar que no qualsevol organització política d'una societat implica l'existència d'un Estat.</p> <p>CE15.16. Identificar quins són els elements conformadors de l'Estat i quins són els diferenciadors d'altres organitzacions polítiques de la societat.</p> <p>CE15.17. Descriure l'evolució de l'Estat fins a l'actualitat.</p> <p>CE15.18. Definir les funcions que ha desenvolupat, i que desenvolupa l'Estat en l'actualitat.</p> <p>CE15.19. Valorar críticament sobre el futur de l'Estat com forma d'organització de la societat.</p>
Competència	CE 19. Demostrar posseir una consciència crítica en l'anàlisi de l'ordenament jurídic i desenvolupament de la dialèctica jurídica
Resultats d'aprenentatge	<p>CE19.13. Utilitzar una metodologia d'anàlisi reflexiva i crítica des d'una perspectiva jurídic-constitucional.</p> <p>CE19.4. Comprendre críticament els pressupostos i fonaments constitucionals de l'organització institucional.</p> <p>CE19.5. Exposar el funcionament dels diferents poders i institucions</p>

públiques des del prisma jurídic democràtic- constitucional.
CE19.6. Integrar en tot anàlisi realitzada la complexitat institucional i jurídica des d'una perspectiva autonòmica, estatal i europea.

Competència

CE.20. Demostrar comprendre i conèixer les principals institucions públiques i privades en la seva gènesi i en el seu conjunt.

CE20.6. Definir els fonaments constitucionals de l'organització institucional de l'Estat, en els seus nivells local, autonòmic, estatal i europeu.

CE20.7. Identificar i descriure les regles constitucionals sobre l'estructura, composició, límits controls funcions i funcionament democràtic dels diferents òrgans, institucions i poders públics tant d'ordre estatal com en l'ordre territorial autonòmic.

CE20.8. Identificar la funció constitucional desenvolupada per cadascun dels poders públics en els diferents nivells.

CE20.9. Interpretar les regles d'interrelació, separació i cooperació, entre els diferents poders i institucions en els diferents àmbits autonòmic, estatal i europeu

Resultats d'aprenentatge

CT1. Treballar de forma autònoma i en equip.

CT2. Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits, dictàmens.

CT3. Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits, dictàmens.

CT4. Poder realitzar una aproximació a un problema jurídic utilitzant els mitjans d'investigació pertinents (fonts doctrinals, bases de dades legislatives, pàgines web d'Institucions).

Competències transversals

6.- Continguts de l'assignatura

Organització constitucional de l'Estat

Part primera. - Principis constitucionals

Tema 1 . L'Estat

Els orígens històrics de l'Estat i els fonaments teòrics de l'Estat liberal-democràtic.- L'Estat com a forma d'organització política.- Els elements de l'Estat

Tema 2. - Constitucionalisme i Constitució

Origen i evolució del constitucionalisme: de l'Estat liberal a l'Estat democràtic i social.- Concepte i tipologies de Constitució.- El Poder Constituent

Tema 3. Marc històric de la Constitució espanyola.

El constitucionalisme històric espanyol.- La transició política i el procés constituent.- El significat de la Constitució de 1978: influències comparades.

Tema 4. Els principis estructurals de la Constitució

La forma d'Estat: l'Estat Social i democràtic de Dret.- L'organització territorial: l'Estat de les autonomies.- Implicacions constitucionals de la integració en la Unió Europea.

Part segona. Els òrgans constitucionals

Tema 5 . La Corona

La monarquia parlamentària com a forma de govern.- Legitimitat democràtica de la Corona.- L'estatut jurídic de la Corona.- Les funcions del Rei.

Tema 6 . L'Estat democràtic i la participació política

Democràcia representativa i directa.- Els partits polítics.- El mandat representatiu i el dret electoral.- La formes de democràcia directa: el referèndum.

Tema 7. Les Corts Generals

L'estructura bicameral: la composició del Congrés i del Senat.- L'autonomia parlamentària i el Reglament parlamentari.- L'estatut dels parlamentaris.- L'organització i el funcionament de les cambres.- Les funcions: legislativa, pressupostària i de control i d'impuls del govern.-

Tema 8. El Govern

El poder executiu i el Govern.- El Govern com òrgan constitucional i les seves funcions.- El Govern i l'Administració Pública.- Les relacions entre les Corts Generals i el Govern: la relació de confiança, responsabilitat política i control parlamentari.- La dissolució de les cambres.-

Tema 9. El Poder Judicial.

La jurisdicció i la resolució de conflictes.- El poder judicial com òrgan.- El poder judicial com funció: la potestat jurisdiccional.- El govern de la Justícia: el Consell General del Poder Judicial.

Tema 10. El Tribunal Constitucional

Composició, organització i funcionament del Tribunal Constitucional.- Les funcions del Tribunal Constitucional.- Els conflictes entre òrgans constitucionals de l'Estat.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

El procés d'aprenentatge es centra en el treball de l'estudiant, qui aprèn treballant, essent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca subministrant-li informació i mostrant-li les fonts on es pot aconseguir. El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'estudiant es fonamenta en les següents activitats:

1. Activitats dirigides:

1.1 Classes magistrals: on l'estudiant assoleix les bases conceptuals de la matèria i seu el marc jurídic normatiu i jurisprudencial. Les classes magistrals són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'estudiant i estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professor a l'alumne.

1.2. Classes pràctiques: on els estudiants analitzen i resolen juntament amb el professor casos pràctics prèviament elaborats. La base del treball pràctic és la comprensió i aplicació crítica de la normativa i jurisprudència relacionades amb el contingut essencial explicat a les classes teòriques.

2. Activitats supervisades:

Es tracta d'activitats que els estudiants desenvoluparan en aula, amb la supervisió i suport del professor. Es tracta de l'elaboració d'algun supòsit pràctic en aula, d'algunes fitxes de sentències i/o normativa o bé de la realització d'esquemes o escrits de redacció desenvolupada d'alguns epígrafs de l'assignatura o de lectures complementàries de monografies o articles doctrinals.

3. Activitats autònomes:

3.1. Elaboració de documents d'activitats pràctiques: que seran lliurades i analitzades a l'aula. Es tracta de casos pràctics proposats amb l'antelació suficient pel professor o bé de l'elaboració de recensions crítica de llibres i lectures o fitxes de jurisprudència, normativa o de pel·lícules.

3.2. Cerca de bibliografia i jurisprudència instrumental per a la resolució dels casos pràctics. En algun o alguns casos els estudiants hauran de fer la cerca autònoma de la documentació

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Classes magistrals	30	CE2, CE3, CE 15, CE19 y CE 20
Classes pràctiques	10	CE2, CE3, CE 15, CE19 y CE 20; CT1, CT2, CT4.

Supervisades

Elaboració de fitxes, de pràctiques i d'esquemes o escrits.	5	CE2, CE3, CE 15, CE19 y CE 20 ; CT1 CT2 y CT3

Autònomes

Estudi	35	CE2, CE3, CE 15, CE19 y CE 20 y CT1
Redacció de treballs	15	CE2, CE3, CE 15, CE19 y CE 20; CT1, CT2, CT4.
Lectura de textos	10	CE2, CE3, CE 15, CE19 y CE 20 y CT1
Cerca de documentació i bibliografia	5	CE2, CE3, CE 15, CE19 y CE 20; CT1, CT2 y CT4

8.- Avaluació

Les competències d'aquestes matèries seran avaluades mitjançant: exàmens, la presentació de treballs individuals i en grup que podrà ser oral o per escrit.

El sistema d'avaluació tindrà en compte:

- La realització de treballs (informes, recensions, escrits jurídics, dictàmens, casos pràctics...) tindran un pes global entre el 30% i el 40%.
- Les presentacions públiques de treballs tindran un pes global aproximat entre el 20% i el 30%.
- Les proves escrites tindran un pes global aproximat entre el 30 % i el 50%. Entre elles, es farà un examen final de tota l'assignatura per a comprovar l'adquisició global de les competències, habilitats i coneixements.)

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

Realització de pràctiques: correcció i avaluació a Aula.
Avaluació continuada

Tots.

Realització de Treball o recensió sobre lectures monogràfiques o control de lectures		Tots.
Prova escrita – Examen Parcial (Final Part 1)	2	Tots.
Prova escrita – Examen Final	2	Tots.

9- Bibliografia i enllaços web

BIBLIOGRAFIA I MATERIALS

A) Manuals de referència:

- * ÁLVAREZ CONDE, E. *Curso de Derecho Constitucional*, 2 vols, Tecnos, Madrid.
- * ARAGÓN REYES, M. (ed.) *Temas básicos de Derecho Constitucional*, Civitas, Madrid.
- * APARICIO PÉREZ, M.A. (dir.)- BARCELÓ, M., *Manual de Derecho Constitucional*, Atelier, Barcelona.
- * BALAGUER CALLEJÓN, F (y otros) *Derecho Constitucional*, 2 vols., Tecnos. Madrid.
- * FOSSAS, E.- PÉREZ FRANCESC, J.LI. *Lliçons de Dret Constitucional*, Proa, Barcelona.
- * MOLAS, I. *Derecho Constitucional*, Tecnos. Madrid.
- * PÉREZ ROYO, J. *Curso de Derecho Constitucional*, Marcial Pons, Madrid.

B) Textos Legals:

- * CARRERAS SERRA, F.- GAVARA, J.C. *Leyes políticas*, Aranzadi, Pamplona.
- * ALBERTÍ, E- GONZALEZ, M. *Leyes políticas del Estado*, Civitas, Madrid.

C) Comentaris a la Constitució

- * CASAS BAAMONDE, M.E.- RODRIGUEZ-PIÑERO, M., *Comentarios a la Constitución*, Wolkers Kluwer, 2008
- * GARRIDO FALLA, F. (dir.) *Comentarios a la Constitución*. Civitas, Madrid.
- * ALZAGA VILLAAMIL, O. *Comentarios a la Constitución Española* Edersa, Madrid.

Enllaços web:

- <http://www.der.uva.es/constitucional/verdugo/matriz.htm> Materials de Dret Constitucional.
- <http://www.iustel.com> Informació normativa, jurisprudencial i doctrinal.
- www.westlaw.es. Base de dades westlaw.

10.- Programació de l'assignatura

El corresponent professor de cada grup farà el cronograma d'activitats d'aprenentatge i el publicarà al campus virtual. El cronograma contemplarà la realització, correcció i avaluació en aula de les esmentades activitats (classes magistrals, classes pràctiques i demès activitats programades).

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
	Realització de classes magistrals	Aula	Campus Virtual	
	Realització de classes pràctiques i demès activitats	Aula	Campus virtual	
	Programació dates d'exàmens	Aula		

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
	Realització de pràctiques	Aula	Campus Virtual	
	Realització de Treball o recensió sobre lectures monogràfiques		Campus Virtual	
	Examen Parcial (Final Part 1)	Aula		
	Examen Final	Aula		

